

กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นของนิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา Japanese Language Learning Strategies of Faculty of Humanities and Social Sciences Burapha university*

ปานเสก อาทรรุระสุข**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์และปัญหาการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นของนิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย ประชากร คือ นิสิตชั้นปีที่ 1-4 วิชาเอกภาษาญี่ปุ่น ปีการศึกษา 2553-2556 รหัส 53-56 จำนวน 135 คน รวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นซึ่งเรียงและดัดแปลงจากแบบสอบถามชื่อ Strategy Inventory for Language Learning (SILL) ของ Oxford (1990) โดยให้นิสิตกรอกจำนวน 135 ฉบับ และได้รับตอบกลับมาจำนวน 135 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติแบบพรรณนา เพื่อบรรยายลักษณะของข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัยพบว่า การใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นทั้ง 6 ด้าน ของนิสิตชั้นปีที่ 1-4 วิชาเอกภาษาญี่ปุ่น ปีการศึกษา 2553-2556 อยู่ในระดับมาก ส่วนกลยุทธ์ที่นิสิตใช้มากที่สุด คือ กลยุทธ์การทดแทน รองลงมา คือ กลยุทธ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จ ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นของนิสิตอยู่ในระดับ

* ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปี 2555

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ปานกลาง ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นในระดับมาก คือ พูดเร็วฟังไม่ทันฟังไม่เข้าใจ รองลงมา คือ ฟังเข้าใจแต่ได้ตอบไม่ได้

คำหลัก: กลยุทธ์เรียนรู้, ปัญหาการเรียนรู้, ภาษาญี่ปุ่น, นิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น

Abstract

This study is aimed to study Japanese language learning strategies and problems of first-year to fourth-year students majoring in Japanese Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University. The sample for the study were major Japanese language students Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University. Year 2010 - 2013 of 135 persons by questionnaire as a tool to collect statistics. The questionnaire was adapted from the Oxford's Strategies Inventory of Language Learning (SILL) to suit for Japanese language learning. This questionnaire consists of 6 categories: memory strategies, cognitive strategies, compensation strategies, metacognitive strategies, affective strategies and social strategies. The data was analyzed to find means, standard deviation.

The results showed that the students used all of strategies in high level. The most frequently used among the students was compensation strategies and followed by metacognitive strategies. Speaking too fast and it is hard to listen were the most problems for studying Japanese language followed by understanding the conversation but cannot answer. The results of the study also indicated that the relation between gender, class level, age, Japanese language study experience, Japanese language study school, The Japanese-Language Proficiency Test (JLPT) and students' Japanese language learning strategies did not show significant differences on the use of strategies.

Keywords: Learning strategies, Learning problems, Japanese Language, Students majoring in Japanese Language

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษา คือ สัญลักษณ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันของคนในสังคม เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการถ่ายทอดช่วยสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์อันดีต่อกันของคนในสังคม และยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในทุก ๆ ด้าน เพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่ตนเอง ในปัจจุบันนอกจากภาษาแม่ที่เราใช้กันอยู่ทุกวัน คงไม่เพียงพอสำหรับในยุคที่อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องและมีการสื่อสารที่ไร้พรมแดนเช่นนี้ การเรียนรู้ภาษาหนึ่งก็มีความสำคัญ เพราะในปัจจุบันเราไม่ได้คบหาสมาคมกันเองภายในประเทศเท่านั้น แต่เรายังต้องเรียนรู้เรื่องราวใหม่ ๆ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ของโลกที่ก้าวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังต้องติดต่อสื่อสารกับชาวต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ มากกว่าในอดีต เพื่อได้ตอบแลกเปลี่ยนข้อมูลสารอันยังประโยชน์ให้แก่กันและกันในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการค้า การลงทุน การศึกษา การท่องเที่ยว การดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งก่อให้เกิดความตื่นตัวในการพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศ เห็นได้จากทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2556-2560 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่เกี่ยวกับภาพลักษณ์นักเรียนในด้านเทคโนโลยีว่า "ก้าวมันส์สู่ออนาคต โดยให้ภาษาอย่างน้อยสองภาษา ใช้เทคโนโลยีอย่างเท่าทัน พร้อมสู่ประชาคมอาเซียน" และได้วางยุทธศาสตร์ให้ผู้เรียนในสังกัด สพฐ. ได้มีโอกาสเรียนภาษาต่างประเทศอื่นนอกจากภาษาอังกฤษ เช่น ภาษาจีน ภาษาเกาหลี ภาษาญี่ปุ่น และภาษาอาเซียน

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศหรือการเรียนรู้ภาษาที่สอง (Second Language Acquisition) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นการฝึกทักษะอันเกิดจากการฝึกหัด (Motor Skills) ซึ่งต่างจากกระบวนการเรียนรู้ของภาษาแม่ที่เกิดขึ้นอย่างธรรมชาติ กระบวนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนของผู้สอน เนื้อหาวิธีการเรียนของผู้เรียน อีกทั้งยังเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม และสภาวะทางกายภาพของผู้เรียน ทั้งร่างกายและจิตใจ รวมถึงทัศนคติของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ นอกจากผู้สอนจะกำหนดให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติแล้ว ตัวผู้เรียนเองก็สามารถกำหนดหรือแสวงหาวิธีให้เกิดเป็นการเรียนรู้ด้วย

ตนเองได้ ซึ่งเป็นวิธีการหรือกลยุทธ์ที่ผู้เรียนคิดแล้วว่าเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ต่อตนเอง กลยุทธ์การเรียนรู้ (Learning Strategies) จึงมีความสำคัญ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ สามารถฝึกทักษะด้านการเรียนได้ตรงตามที่ต้องการและถนัดอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน อีกทั้งยังนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันที่เหมาะสมตามสถานการณ์ต่าง ๆ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้น นอกจากภาษาอังกฤษที่จำเป็นต้องศึกษา¹ แล้ว ในยุคปัจจุบันที่มีการติดต่อสื่อสารกันทุกนาทียิ่งมีข้อมูลใหม่ ๆ ให้ฉัพพตตลอดเวลา การเรียนภาษาอื่นก็อาจเรียกได้ว่ามีความสำคัญไม่แพ้กัน ภาษาหนึ่งที่มีผู้คนให้ความสนใจต้องการที่จะศึกษาเรียนรู้ คือ ภาษาญี่ปุ่น เพราะบทบาทของภาษาญี่ปุ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว เทคโนโลยี และสังคม โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในปี 2553 ชี้ว่า ญี่ปุ่นยังคงเป็นนักลงทุนอันดับหนึ่งในแง่จำนวนโครงการและมูลค่าการลงทุน ทั้งในขั้นค่าขอรับการส่งเสริมการลงทุน ขั้นตอนอนุมัติให้การส่งเสริม และขั้นออกบัตรส่งเสริมการลงทุน สำหรับเขตในการลงทุน นักลงทุนญี่ปุ่นยังคงให้ความสนใจเข้าไปลงทุนในเขตส่งเสริมการลงทุนที่ 2 มากที่สุด² จังหวัดชลบุรีซึ่งเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยบูรพา เป็นจังหวัดหนึ่งในเขตส่งเสริมการลงทุนที่ 2 นี้ แสดงให้เห็นว่า บริษัทญี่ปุ่นยังคงมีความเชื่อมั่นต่อการลงทุนในประเทศไทย (กุลกัญญา จรเพ็ง, ภาวะการลงทุนโดยตรงจากญี่ปุ่นในประเทศไทย ปี 2553, สำนักความร่วมมือการลงทุนต่างประเทศ, 2554) โดยเหตุผลในการเลือกขยายการลงทุนในประเทศไทย คือ ไทยมีตลาดที่มีแนวโน้มจะเติบโตเป็นฐานการผลิตที่ดีสำหรับผู้ประกอบกิจการประกอบชิ้นส่วน เป็นฐานในการส่งออกไปยัง

¹ เพราะในปี ค.ศ. 2015 หรือปี พ.ศ. 2558 ประเทศที่เป็นสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไน ดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สหภาพพม่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จะรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ซึ่งผู้คนในประเทศสมาชิกจะต้องติดต่อสื่อสารกันในทุก ๆ ด้าน ในการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันนั้น ในกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ข้อ 34 เกี่ยวกับ WORKING LANGUAGE OF ASEAN บัญญัติว่า The working language of ASEAN shall be English. "ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ" ดังนั้น การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้สำหรับคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

² เขต 2: ประกอบด้วย 12 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก พระนครศรีอยุธยา ภูเก็ต ระยอง ราชบุรี สมุทรสงคราม สระบุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง

ประเทศที่สามและมีการพัฒนาสาธารณูปโภคอย่างต่อเนื่อง³ เมื่อมีบริษัทญี่ปุ่นมาลงทุนจำนวนมาก ก็จำเป็นต้องมีการจ้างแรงงานเพื่อดำเนินธุรกิจ นี่จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่มีผู้คนให้ความสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นจำนวนมาก เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

จากการสำรวจของเจแปนฟาวน์เดชัน (JAPAN FOUNDATION) ในปี ค.ศ. 2009 (พ.ศ. 2552) พบว่า แนวโน้มการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นทั่วโลกในช่วงตั้งแต่ปี ค.ศ. 1979 (พ.ศ. 2522) ถึงปี ค.ศ. 2009 (พ.ศ. 2552) จำนวนสถาบันที่สอนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น 13.0 เท่า จำนวนผู้เรียนเพิ่มขึ้น 28.7 เท่า โดยวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่การเรียน คือ เพื่อทำความเข้าใจวัฒนธรรมของญี่ปุ่น เพื่อการสื่อสารภาษาญี่ปุ่นได้ เพราะมีความสนใจภาษาญี่ปุ่น สำหรับในประเทศไทยก็มีจำนวนผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 35 ส่วนเหตุผลที่ต้องการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น (โพลชี้เยาวชนไทยตื่นตัวเรียนภาษาที่สาม, 2556, 21 มิถุนายน) มีดังต่อไปนี้ ร้อยละ 85.49 ต้องการเพิ่มโอกาสในการหางานทำหรือเพื่อประโยชน์ในการทำงาน รองลงมา ร้อยละ 84.66 ต้องการติดตามข้อมูลเรื่องราวของสิ่งที่สนใจ เช่น ข้อมูลดารานักร้อง นักแสดง การ์ตูน เพลง ละคร ภาพยนตร์ เกมส์ เป็นต้น ลำดับต่อไป ร้อยละ 82.16 มีความสนใจเรียนเนื่องจากพ่อแม่ผู้ปกครองหรือบุคคลใกล้ชิดที่ต้องการให้เรียน

นอกจากนี้ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศญี่ปุ่น เข้ามามีบทบาทในสังคมไทยมากยิ่งขึ้น อาทิ อาหารญี่ปุ่น เพลงญี่ปุ่น ละครญี่ปุ่น การ์ตูนญี่ปุ่น เหล่านี้ล้วนซึมซับเข้ากลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของคนไทย โดยไม่รู้ตัว จึงทำให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ให้ความสนใจศึกษาภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก ในประเทศไทยความนิยมในการการเรียนภาษาญี่ปุ่นในฐานะภาษาต่างประเทศแพร่หลายไปอย่างกว้างขวาง ไม่เพียงแต่ในระดับอุดมศึกษาเท่านั้น ในระดับมัธยมก็มีโรงเรียนที่เปิดสอนภาษาญี่ปุ่นกันเพิ่มมากขึ้น

³ ผลการสำรวจ Survey Report on Overseas Business Operations by Japanese Manufacturing Companies ครั้งที่ 22 อ้างถึงใน กุลกัญญา จรพิง, ภาวะการลงทุนโดยตรงจากญี่ปุ่นในประเทศไทยปี 2553, สำนักความร่วมมือการลงทุนต่างประเทศ, 2554

อีกทั้งจากสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เทคโนโลยีเติบโตอย่างรวดเร็ว รวมทั้งสื่อต่าง ๆ ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของผู้คนมากขึ้น ปัจจัยเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นมากขึ้น เป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นที่ต้องการทำความเข้าใจภาษาญี่ปุ่น โดยมีความใส่ใจ (Attention) ฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน มีการสังเกตการณ์การใช้ภาษาตามสถานการณ์ (Self Observation) และนำสิ่งที่เรียนมาไปใช้ในสถานการณ์จริง ดังนั้น การกำหนดกิจกรรมเพื่อสร้างนิสัยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น เป็นผู้รู้จักขวนขวายจนค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Discovery Learning) และรู้จักประยุกต์สิ่งที่เรียนมาจึงมีความสำคัญ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด มีอิสระในการเรียนรู้และความสนใจ สามารถค้นพบข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการที่เปลี่ยนจากการที่เน้นการลอกเลียนแบบ การท่องจำ การบอกความรู้มาเป็นการค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และสังคมส่วนรวมได้ (อิทธิง บัวศรี, 2543)

ดังนั้น กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นของนิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา⁴ จึงมีความสำคัญที่จะช่วยให้ผู้สอนมีแนวทางที่สามารถจัดการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมให้เอื้อต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนิสิตได้อย่างเหมาะสมตามที่นิสิตถนัด และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ทั้งภาษาญี่ปุ่นและภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาษาใด ๆ ให้แก่ตัวนิสิตเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นของนิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการเรียนภาษาญี่ปุ่น

⁴ ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาได้เปิดสอนภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเลือกเสรีครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2527 ต่อมาในปี พ.ศ. 2532 ได้เปิดสอนเป็นวิชาโท และเปิดสอนเป็นวิชาเอกมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา

ขอบเขตของการวิจัย

1. เนื้อหาในการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นของนิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ประชากรในการทำวิจัย คือ นิสิตชั้นปีที่ 1-4 วิชาเอกภาษาญี่ปุ่น ปีการศึกษา 2553-2556 รหัส 53-56 จำนวน 135 คน

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิตในการเรียนภาษาญี่ปุ่นหรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยได้

นิยามคำศัพท์

กลยุทธ์ หมายถึง หลักการ วิธีการ และแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุ

วัตถุประสงค์

การเรียนรู้ หมายถึง การกระทำที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเล่าเรียน โดยแสดงออกด้วยอากัปกริยาที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ เช่น ตั้งใจเรียน ตั้งใจฟัง ทำแบบฝึกหัด ตอบคำถาม ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้

กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น หมายถึง หลักการ วิธีการ และแนวทางที่เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อทำความเข้าใจภาษาญี่ปุ่นในทุกทักษะ

นิสิตสาขาวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น ภาควิชาภาษาตะวันออก หมายถึง นิสิตที่กำลังศึกษาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอก ณ ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2553-2556 รหัส 53-56 จำนวน 135 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิต 8 ข้อ แบ่งเป็นเพศ ชั้นปี อายุ ประสบการณ์การเรียนภาษาญี่ปุ่น การสอบวัดระดับความรู้ภาษาญี่ปุ่น (JLPT)⁴ เหตุผลที่เลือกเรียนภาษาญี่ปุ่น ความรู้สึกที่มีต่อภาษาญี่ปุ่นก่อนเรียนที่นี่ และความรู้สึกที่มีต่อภาษาญี่ปุ่นในขณะนี้

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น ซึ่งผู้วิจัยเรียบเรียงและดัดแปลงจากแบบสอบถามชื่อ Strategy Inventory for Language Learning (SILL) ของ Oxford (1990) ประกอบด้วยคำถาม 50 ข้อ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ทางตรง (Direct Strategies) และกลยุทธ์ทางอ้อม (Indirect Strategies) โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน

1. กลยุทธ์การจำ (Memory Strategies)
2. กลยุทธ์ด้านความรู้ความคิด (Cognitive Strategies)
3. กลยุทธ์การทดแทน (Compensation Strategies)
4. กลยุทธ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จ (Metacognitive Strategies)
5. กลยุทธ์ทางอารมณ์และจิตใจ (Affective Strategies)
6. กลยุทธ์ทางสังคม (Social Strategies)

โดยแบบสอบถามในตอนที่ 2 มาตรการส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้

ระดับ 1 คือ ไม่ตรงกับความจริง หมายถึง นิสิตไม่เคยใช้วิธีการนั้น ๆ ในการเรียนเลย

ระดับ 2 คือ ค่อนข้างไม่ตรงกับความจริง หมายถึง นิสิตแทบไม่ได้ใช้วิธีการนั้น ๆ ในการเรียนภาษาญี่ปุ่น

ระดับ 3 คือ จริง หมายถึง บางครั้งนิสิตใช้วิธีการเหล่านั้นในการเรียน และบางครั้งไม่ได้ใช้วิธีการเหล่านั้นในการเรียนภาษาญี่ปุ่น

ระดับ 4 คือ ค่อนข้างตรงกับความจริง หมายถึง นิสิตใช้วิธีการเหล่านั้นค่อนข้างบ่อย หรือเกินกว่าครึ่งในการเรียนภาษาญี่ปุ่น

⁴ Japanese Language Proficiency Test

ระดับ 5 คือ ตรงกับความเป็นจริง หมายถึง นิสิตใช้วิธีการเหล่านั้น
ในแทบทุกครั้งที่เรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น
จำนวน 14 ข้อ

การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้นิสิตสาขาวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น ภาควิชาภาษา
ตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา
2553-2556 รหัส 53-56 จำนวน 135 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

- นำข้อมูลจากแบบสอบถามไปประมวลผลด้วยวิธีการทางสถิติ ด้วย
เครื่องคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายรูปแบบและ
รายข้อ เพื่อทราบการกระจายเป็นรายข้อ
- นำข้อมูลค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์รายรูปแบบและรายข้อมาแปล
ความหมายจัดลำดับ แบ่งเป็น 5 ระดับ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง การแปลความหมาย
คะแนนเฉลี่ยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับมาก

ระดับ 3 ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ระดับ 2 ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับน้อย

ระดับ 1 ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหา
ค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น 6 ด้าน ทั้งทางตรง (Direct Strategies) และ ทางอ้อม (Indirect Strategies) โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นทั้ง 6 ด้าน ทั้งทางตรง (Direct Strategies) และ ทางอ้อม (Indirect Strategies)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของนิสิต

นิสิตที่ทำแบบสอบถามเป็นนิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2553-2556 รหัส 53-56 จำนวน 135 คน แบ่งออกเป็นเพศชายร้อยละ 8.1 เพศหญิงร้อยละ 91.9 ถ้าจำแนกตามชั้นปี นิสิตชั้นปีที่ 3 มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมา เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 24.4 และนิสิตที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ นิสิตชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 15.6

เมื่อจำแนกตามอายุ ช่วงอายุของนิสิต คือ 18-23 ปี นิสิตส่วนใหญ่มีอายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.7 รองลงมาอายุ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.9 อายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.7 อายุ 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.8 อายุ 22 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.4 และน้อยที่สุด คือ อายุ 23 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.5

ส่วนประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นก่อนที่จะมาเรียน ที่ภาควิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพานั้น นิสิตส่วนใหญ่เคยเรียนมาก่อน โดยผู้ที่เคยเรียนมาก่อนคิดเป็นร้อยละ 98.3 ส่วนผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น ก่อนที่จะมาเรียนที่ภาควิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 1.5 สำหรับผู้ที่เคยเรียนมาก่อน การเรียนที่โรงเรียนมีสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83 รองลงมา คือ เรียนที่โรงเรียนกวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 9.6 เรียนด้วยตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 4.4

ระยะเวลาที่เรียนภาษาญี่ปุ่นมาจนถึงปัจจุบัน ส่วนใหญ่นิสิตเคยเรียนในระยะเวลาที่ไม่เกิน 1 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.3 รองลงมา คือ ระยะเวลา

ที่เรียน 4-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.1 ช่วงระยะเวลาเรียน 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.2 และระยะเวลาเรียนมากกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.2 นอกจากนี้มีผู้ที่ไม่ระบุร้อยละ 48.1

ในการเรียนภาษาญี่ปุ่น การสอบวัดระดับความรู้ภาษาญี่ปุ่น (JLPT) เป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นได้ทราบว่า มีความสามารถอยู่ในระดับใด ในการสอบจะมี 5 ระดับ นิสิตส่วนใหญ่สอบวัดความรู้ผ่านระดับที่ 2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.9 รองลงมาสอบวัดความรู้ผ่านระดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 26.7 สอบวัดความรู้ผ่านระดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 19.3 เคยสอบแต่ไม่ผ่าน คิดเป็นร้อยละ 17.8 สอบผ่านระดับ 5 คิดเป็นร้อยละ 1.5 และไม่เคยสอบ คิดเป็นร้อยละ 1.5

2. ผลการประเมินกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น

เกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น ของนิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2553-2556 ซึ่งเป็นกลยุทธ์ทางตรง (Direct Strategies) และกลยุทธ์ทางอ้อม (Indirect Strategies) โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ กลยุทธ์ทางตรง (Direct Strategies) 1) กลยุทธ์การช่วยจำ (Memory Strategies) 2) กลยุทธ์ด้านความรู้ ความคิด (Cognitive Strategies) 3) กลยุทธ์การทดแทน (Compensation Strategies) และกลยุทธ์ทางอ้อม (Indirect Strategies) 4) กลยุทธ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จ (Metacognitive Strategies) 5) กลยุทธ์ทางอารมณ์และจิตใจ (Affective Strategies) 6) กลยุทธ์ทางสังคม (Social strategies) จากกลยุทธ์ทั้ง 6 ด้าน พบว่า นิสิตใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.62)

2.1 กลยุทธ์ทางตรง (Direct Strategies)

2.1.1 กลยุทธ์การจำ (Memory Strategies)

นิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2553-2556 เรียนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้กลยุทธ์การจำ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.41) เมื่อพิจารณาในรายข้อ 11 ข้อ นิสิตใช้กลยุทธ์การจำอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ มีค่าเฉลี่ยรายข้อระหว่าง 4.03-3.70 เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ นิสิตใช้วิธีเชื่อมโยงตัวอักษร ค้นจับกับรูปในจินตนาการเพื่อช่วยจำ นิสิตใช้วิธีออกเสียงเพื่อจำคำศัพท์ใหม่ นิสิตเขียนคำศัพท์ลงกระดาษเพื่อช่วยจำคำศัพท์ใหม่ ตามลำดับ

นิสิตใช้กลยุทธ์การจำอยู่ในระดับปานกลาง 8 ข้อ มีค่าเฉลี่ยรายข้อระหว่าง 3.44-2.84 เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ นิสิตจำคำศัพท์จากทั้งประโยคที่ได้อ่านในบทเรียนเพื่อจำคำศัพท์ตัวนั้น นิสิตจำคำศัพท์บางประเภท ด้วยการสร้างภาพของสถานการณ์เกี่ยวกับคำศัพท์นั้น ๆ นิสิตทบทวนบทเรียนภาษาญี่ปุ่นสัปดาห์ละครั้ง ทุกรายวิชา ตามลำดับ

2.1.2 กลยุทธ์ด้านความรู้ความคิด (Cognitive Strategies)

นิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2553-2556 เรียนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้กลยุทธ์ด้านความรู้ความคิด ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.16) เมื่อพิจารณาในรายข้อ 12 ข้อ นิสิตใช้กลยุทธ์ด้านความรู้ความคิด อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ มีค่าเฉลี่ยรายข้อระหว่าง 3.56-3.53 เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ นิสิตพยายามพูดให้เหมือนเจ้าของภาษา นิสิตพูดหรือเขียนคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นใหม่หลาย ๆ ครั้ง ตามลำดับ

นิสิตใช้กลยุทธ์ด้านความรู้ความคิด อยู่ในระดับปานกลาง 10 ข้อ มีค่าเฉลี่ยรายข้อระหว่าง 3.42-2.81 เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ นิสิตเริ่มการสนทนาด้วยการใช้ภาษาญี่ปุ่น นิสิตดูรายการแสดงทางทีวีที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นหรือดูภาพยนตร์ภาษาญี่ปุ่น นิสิตใช้คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่รู้ในโครงสร้างประโยคหลาย ๆ แบบ ตามลำดับ

2.1.3 กลยุทธ์การทดแทน (Compensation Strategies)

นิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2553-2556 เรียนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้กลยุทธ์การทดแทน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.76) เมื่อพิจารณาในรายข้อ 6 ข้อ นิสิตใช้กลยุทธ์การทดแทน อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ มีค่าเฉลี่ยรายข้อระหว่าง 4.09-3.56 เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ นิสิตใช้การเดาเพื่อทำความเข้าใจคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่ไม่คุ้นเคย หากนิสิตคิดคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นไม่ออก นิสิตจะใช้คำศัพท์หรือวลีอื่นที่สามารถสื่อความหมายเดียวกันได้ นิสิตพยายามเดาถึงสิ่งที่ผู้ที่กำลังพูดภาษาญี่ปุ่นจะพูดต่อไป ตามลำดับ

2.2 กลยุทธ์ทางอ้อม (Indirect Strategies)

2.2.1 กลยุทธ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จ (Metacognitive Strategies)

นิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2553-2556 เรียนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้กลยุทธ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.75) เมื่อพิจารณาในรายข้อ 9 ข้อ นิสิตใช้กลยุทธ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ มีค่าเฉลี่ยรายข้อระหว่าง 4.12-3.84 เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ นิสิตตั้งใจฟังเมื่อมีคนพูดภาษาญี่ปุ่น นิสิตสังเกตเห็นข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาญี่ปุ่นของตัวเองและใช้ข้อมูลเหล่านั้นพัฒนาการใช้ภาษาให้ดีขึ้น นิสิตนึกถึงความก้าวหน้าในความสามารถทางทักษะภาษาญี่ปุ่นของตนเองตามลำดับ

2.2.2 กลยุทธ์ทางอารมณ์และจิตใจ (Affective Strategies)

นิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2553-2556 เรียนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้กลยุทธ์ทางอารมณ์และจิตใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.56) เมื่อพิจารณาในรายข้อ 6 ข้อ นิสิตใช้กลยุทธ์ทางอารมณ์และจิตใจ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ มีค่าเฉลี่ยรายข้อระหว่าง 4.00-3.66 เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ นิสิตเล่าให้ผู้อื่นฟังว่านิสิตรู้สึกอย่างไรเวลาเรียนภาษาญี่ปุ่น นิสิตพยายามผ่อนคลายเมื่อรู้สึกกลัวที่จะใช้ภาษาญี่ปุ่น เมื่อนิสิตเรียนภาษาญี่ปุ่นได้ดีนิสิตให้รางวัลกับตัวเอง ตามลำดับ

2.2.3 กลยุทธ์ทางสังคม (Social Strategies)

นิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2553-2556 เรียนภาษาญี่ปุ่นโดยใช้กลยุทธ์ทางสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.68) เมื่อพิจารณาในรายข้อ 6 ข้อ นิสิตใช้กลยุทธ์ทางสังคม อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ มีค่าเฉลี่ยรายข้อระหว่าง 4.05-3.63 เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ เมื่อนิสิตฟังภาษาญี่ปุ่นไม่เข้าใจ นิสิตจะขอให้ผู้พูด พูดช้าลงหรือพูดซ้ำอีกครั้ง นิสิตขอให้เจ้าของภาษาช่วยแก้ไขสิ่งที่นิสิตพูดผิด ตามลำดับ

3. ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น

นิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2553-2556 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นของผู้ตอบแบบสอบถาม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.47) เมื่อพิจารณาในรายข้อ 13 ข้อ นิสิตมีปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ มีค่าเฉลี่ยรายข้อระหว่าง 3.86-3.53 เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ พูดยเร็วฟังไม่ทันฟังไม่เข้าใจ ฟังเข้าใจแต่ได้ตอบไม่ได้ อ่านคั่นใจได้แต่เขียนไม่ได้ ตามลำดับ จากคำตอบที่ได้มานี้ แสดงให้เห็นว่า นิสิตมีปัญหาในเรื่องของการฟังและการพูด ซึ่งเป็นหัวใจของการสื่อสาร การที่นิสิตฟังไม่ทันฟังไม่เข้าใจในเรื่องที่เจ้าของภาษาพูด อาจเป็นเพราะนิสิตยังไม่คุ้นเคยต่อภาษาญี่ปุ่นที่เจ้าของภาษาพูดแบบธรรมชาติ การที่นิสิตฟังเข้าใจแต่ได้ตอบไม่ได้ ก็เป็นเพราะในชีวิตประจำวัน นิสิตเคยชินกับพูดภาษาไทยทุกวัน พอจะได้ตอบด้วยภาษาญี่ปุ่น ต้องคิดว่าจะต้องเรียงคำอย่างไร ใช้คำศัพท์ตัวไหนจึงจะเหมาะสม เป็นต้น ทำให้คิดไม่ทันว่าจะตอบไปอย่างไรดี แต่ถ้านิสิตได้ฝึกฟังฝึกพูดทุกวัน น่าจะขจัดปัญหาการฟังไม่ทันฟังไม่เข้าใจ การได้ตอบไม่ได้ ได้ในระดับหนึ่ง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า จากกลยุทธ์ทั้ง 6 ด้าน คือ 1) กลยุทธ์การจำ (Memory Strategies) 2) กลยุทธ์ด้านความรู้ความคิด (Cognitive Strategies) 3) กลยุทธ์การทดแทน (Compensation Strategies) 4) กลยุทธ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จ (Metacognitive Strategies) 5) กลยุทธ์ทางอารมณ์และจิตใจ (Affective Strategies) 6) กลยุทธ์ทางสังคม (Social Strategies) นิสิตวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2553-2556 มีการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นในทุกกลยุทธ์ ดังที่ Oxford (1990) ได้กล่าวไว้ นิสิตใช้กลยุทธ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.62) แต่แต่ละคนมีวิธีการใช้กลยุทธ์แตกต่างกันไป ตามความถนัดของตนเอง (O'Malley & Chamot, 1990) โดยกลยุทธ์การทดแทนถูกใช้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.76) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวพรรณ พริงพร้อม (2551) เรื่องการศึกษาการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 และ หทัยกาญจน์ เขียมละออง และ ทรงศรี สรณสถาพร (2007) เรื่องยุทธวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน พิจารทางสายตา พบว่าผู้เรียนใช้กลยุทธ์การทดแทนมากที่สุด ซึ่งกลยุทธ์การทดแทน เป็นกลยุทธ์ทางตรง (Direct Strategies) กลยุทธ์ที่นิสิตใช้รองลงมาเป็นกลยุทธ์ ทางอ้อม (Indirect Strategies) นั่นคือ กลยุทธ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จ (ค่าเฉลี่ย 3.75) กลยุทธ์ทางสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.68) กลยุทธ์ทางอารมณ์และจิตใจ (ค่าเฉลี่ย 3.56) สะท้อนให้เห็นว่า นิสิตพยายามศึกษาภาษาญี่ปุ่นโดยนำไปใช้ในการสื่อสาร แม้ว่า ความรู้ที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอที่จะนำออกมาใช้ได้อย่างครอบคลุม แต่ก็ได้นำสิ่งที่มี ความรู้อยู่แล้วออกมาอธิบายเพื่อสื่อความให้คู่สนทนาเข้าใจ และทำให้การสื่อสาร นั้นประสบความสำเร็จได้ ในขณะเดียวกัน นิสิตใช้กลยุทธ์การจำและกลยุทธ์ด้าน ความรู้ความคิด อยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนให้เห็นว่า นิสิตอาจจะยังขาดความ เอาใจใส่ในการเรียนจากตำรา ซึ่งมีคำศัพท์ ไวยากรณ์ จำนวน อักษรคันจิ ที่เป็น พื้นฐานของการเรียนภาษาญี่ปุ่น ในส่วนนี้ นิสิตควรใส่ใจการเรียนที่เป็นพื้นฐาน มากขึ้น โดยที่ไม่อยู่ในสภาวะที่ถูกต้องดังที่ ทฤษฎีของคอมบัส บอกว่า ความรู้สึก ของผู้เรียนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้มาก เพราะความรู้สึกและเจตคติของผู้เรียน มีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนรู้ การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่ จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี

สำหรับคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับเหตุผลที่เลือกเรียนภาษาญี่ปุ่น นิสิตได้ ให้ความเห็นที่น่าสนใจหลายประการ ดังต่อไปนี้

เหตุผลทางด้านวัฒนธรรม นิสิตสนใจในภาษาและวัฒนธรรมของญี่ปุ่น เพราะชอบตัวอักษรญี่ปุ่น การดูญี่ปุ่น นักร้องญี่ปุ่น อยากรับแปลเพลงได้ อยากรไป ประเทศญี่ปุ่น จึงเป็นแรงบันดาลใจให้อยากเรียนภาษาญี่ปุ่น

เหตุผลทางด้านการทำงานในอนาคต นิสิตมีความคิดเห็นว่า จังหวัดชลบุรี มีโรงงานญี่ปุ่นขนาดใหญ่มาลงทุนจำนวนมาก ถ้าเรียนภาษาญี่ปุ่น สามารถพูด สื่อสารได้คงจะหางานได้ง่าย สามารถนำความรู้ภาษาญี่ปุ่นไปทำงานประกอบอาชีพได้ ทำรายได้ได้ดีในอนาคต และต้องการทำงานที่ประเทศญี่ปุ่น

เหตุผลทางด้านต้นแบบ บิดามารดาของนิสิตทำงานที่บริษัทญี่ปุ่น หรือ ทำงานร่วมกับคนญี่ปุ่น แล้วนิสิตเห็นบิดามารดาหรือเห็นล่ามพูดภาษาญี่ปุ่น จึงเกิด ความสนใจที่จะเรียนภาษาญี่ปุ่นบ้าง นิสิตบางคนได้แรงบันดาลใจมาจากอาจารย์

ที่สอนภาษาญี่ปุ่นคนหนึ่ง ซึ่งนิสิตเห็นว่าอาจารย์ท่านนั้นเก่งมาก อาจารย์ท่านนั้นจึงเป็นแรงบันดาลใจให้นิสิตอยากเรียนภาษาญี่ปุ่น

อีกเหตุผลหนึ่งที่เลือกเรียนภาษาญี่ปุ่น คือ ที่โรงเรียนบังคับให้เลือกระหว่างภาษาจีนและภาษาญี่ปุ่น นิสิตตัดสินใจเลือกเรียนภาษาญี่ปุ่น

คำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อภาษาญี่ปุ่น ก่อนเรียนที่วิชาเอกภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพานิสิตได้ให้ความเห็นที่น่าสนใจ เช่น

- ชอบและรักที่จะเรียนภาษาญี่ปุ่นมาก
- คิดว่าค่อนข้างยาก แต่ก็สนุกกับการเรียน เพราะได้เรียนภาษาญี่ปุ่นเกือบทุกวันทั้งในโรงเรียนและที่เรียนพิเศษ จึงได้อยู่กับภาษาญี่ปุ่นมาก
- รู้สึกอยากจะทำอะไรก็ตามที่มีอยู่ให้มากยิ่งขึ้น และอยากจะทำกิจกรรมพูด การอ่าน การฟัง และการเขียนให้มากกว่านี้
- ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่เรียนยาก มีตัวอักษรคันจิ แต่ถ้าได้เรียนก็น่าจะมีความรู้เพิ่มขึ้น
- ญี่ปุ่นเป็นภาษาที่ยาก แต่พอมาเรียนที่นี่ทำให้ได้เทคนิคมากมาย ทั้งด้านการแปล การฟัง

คำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อภาษาญี่ปุ่น ในขณะนี้ นิสิตได้ให้ความเห็นที่น่าสนใจ เช่น

- รู้สึกเหมือนก่อนเรียนที่นี่
- เป็นภาษาที่ไม่ง่ายและไม่ยาก
- รู้สึกดีอยากเรียนต่อไป
- ยากมาก ในบางเรื่องก็ยากจะเข้าใจ บางครั้งท้อ
- รู้สึกยากมากกว่าแต่ก่อนเยอะ อาทิเคยนั่งเรียนแค่สองวัน อาทิเคยละบทไปเร็ว จึงต้องพยายามมากกว่าเดิม
- รู้สึกไม่ค่อยแน่ใจแล้วว่าตัวเองชอบภาษาญี่ปุ่นจริงรึเปล่า เพราะแรงกดดันเยอะ

- เริ่มมีหลักไวยากรณ์ยากขึ้น มีสิ่งที่ต้องจำเพิ่มขึ้นทั้งคำศัพท์และไวยากรณ์ แต่อาจารย์มีการสอนที่เข้าใจ และอาจารย์จากญี่ปุ่นก็สอนให้สามารถฟังพูดได้มากขึ้น

- ยากมากทั้งไวยากรณ์ และศัพท์บางคำ ยิ่งเข้าสู่ขั้นสูง ๆ เรื่อย ๆ ก็ยิ่งยากขึ้นเรื่อย ๆ และกังวลมากกว่าจะไปต่อไม่ไหวในระดับสูง
  - ยากมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ว่าการเรียนสิ่งใหม่ ๆ ทำให้สนุก และตอนนั้นไวยากรณ์เยอะมาก เริ่มเหนื่อยล้า
  - ยากแต่กำลังพยายามมากขึ้นกว่าเดิม คิดว่าภาษาญี่ปุ่นมีความสำคัญต่อชีวิตมาก ในวัยการทำงาน
  - คิดว่ายาก ไวยากรณ์มีความซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทย ไวยากรณ์แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง
  - ตอนนั้นเนื้อหาการเรียนเริ่มซับซ้อน และเน้นเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต ภาษาญี่ปุ่นในตอนนั้นกลายเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องเรียนรู้ ไม่ใช่เพียงแค่ความชอบอีกต่อไป
  - ภาษาญี่ปุ่นยิ่งเรียน ยิ่งยาก ยิ่งไม่เข้าใจ ยิ่งไม่สนุก
- คำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ นิสิตให้ความเห็นว่า อาจเป็นเพราะนิสิตเป็นคนที่ไม่ได้ชอบภาษาญี่ปุ่นอย่างจริงจัง และเริ่มไม่สนใจอะไรที่เกี่ยวกับญี่ปุ่นและไม่มีความคาดหวังใด ๆ ที่จะนำวิชาที่ได้เรียนไปใช้ในอนาคต จึงทำให้ความต้องการที่อยากจะเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นน้อยลงและทำให้ได้เกรดไม่ดี

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่ชวนให้นิสิตเกิดความกระตือรือร้น ในการที่จะเรียนมากขึ้น ทั้งในตำราและควรมีกิจกรรมเสริมนอกตำราเรียน เพราะการเรียนจากตำราอาจจะทำให้นิสิตเบื่อ ถ้ามีกิจกรรมที่ทันสมัยเหมาะสมกับวัยของนิสิตแล้ว จะทำให้นิสิตเกิดความรู้สึกอยากรู้ อยากนำไปใช้
2. ส่งเสริมจัดกิจกรรมที่ให้นิสิตเห็นความสำคัญของภาษาญี่ปุ่น เพื่อให้นิสิตหากกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับตัวเองในการพัฒนาภาษาญี่ปุ่น
3. จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้นิสิตสามารถนำทักษะที่มีอยู่ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นิสิตนำกลยุทธ์การเรียนไปปรับใช้ได้จริง
4. ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องและทันสมัยกับยุคปัจจุบัน เพื่อให้นิสิตนำกลยุทธ์การเรียนไปปรับใช้และพัฒนาศักยภาพทางด้านภาษาญี่ปุ่นของตนเอง

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยน.
- _____. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2551). เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กมลรัตน์ หล้าสูงงษ์. (2524). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาแนะแนวและ จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จิรภัทร ชูศิลป์ทอง. (2549). "เอกสารการฝึกอบรมหลักสูตร"การจัดทำแผนแบบ บูรณาการเชิงปฏิบัติการ". เจแปนฟาวน์เดชั่น. (2553). ผลการสำรวจสถาบัน สอนภาษาญี่ปุ่นในต่างประเทศประจำปี 2009 (ตัวเลขล่าสุด). ตะวัน, (52), 1-3.
- ทีศนา เขมมณี. (2545). กระบวนการเรียนรู้ ความหมาย แนวทางการพัฒนา และ ปัญหาข้อใจ. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- _____. (2548). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2554). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2555). การสอนจิตวิทยาการเรียนรู้ เรื่องศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธำรง บัวศรี. (2543). กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2543. วิชาการ, 3(5), 17-22.
- ประเวศ วะสี. (2544). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว.

- ปรัชญานันท์ นิลสุข. (2545). กระบวนการเรียนรู้ การเชื่อมโยง และรูปแบบการเรียน การสอนผ่านเว็บที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การแก้ปัญหา และการถ่ายโยงการเรียนรู้, *วารสารวิทยบริการ*, 13(1), 19-30.
- ปัญชลี วาสนสมลสิทธิ์. (2543). การศึกษาสไตล์ในการเรียนรู้ (Learning Style) ของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ. *วารสารภาษาปริทัศน์*, 18, 102-119.
- ปราณี รามสูต. (2528). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เจริญกิจ.
- เปรมวดี ณ นครพนม. (2550). การวิเคราะห์กลวิธีการเรียนภาษาด้วยความสามารถในการใช้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อ การสื่อสารของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*.
- แพรวพรรณ พริงพร้อม. (2552). การศึกษาการใช้กลยุทธ์การเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2. *BU Academic Review*, 8(2), 15-26.
- โพลีเขียวชนไทยตื่นตัวเรียนภาษาที่สาม. (2556, 21 มิถุนายน). *เดลินิวส์*. วันที่สืบค้น 18 มิถุนายน 2557, จาก <http://www.dailynews.co.th/education/213689>
- ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์. (2549). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- มาลี จุฑา. (2544). *การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: หจก.ภาพพิมพ์.
- วารินทร์ รัตมีพรหม. (2542). *การออกแบบและพัฒนาระบบการสอน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เอกสารคำสอน (อัดสำเนา).
- วีณา ประชากุล และ ประสาท เนื่องเฉลิม. (2553). *รูปแบบการเรียนการสอน*. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2532). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูสวนสุนันทา สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.

- สุภัตตรา ซาติบัญญัติชัย. (2548). *กระบวนการเรียนรู้: แนวคิด ความหมาย และ บทเรียนในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: พิธิษฐ์ไทยออฟเซต.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2553). *จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หทัยกาญจน์ เขี่ยมละของ และทรงศรี สรณสถาพร. (2007). *ยุทธวิธีกาเรียน ภาษาอังกฤษของนักเรียนพิการทางสายตา*. วารสารวิทยาลัยราชสุดา, 3(1-2), 117.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2544). *การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. วารสารครุสาร คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม, 3(4).
- อุบลรัตน์ เพ็งสถิตย์. (2542). *จิตวิทยาพัฒนาการ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Bower, G.H. & Hilgard, E.R. (1981). *Theories of learning*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Bremner, S. (1999). Language learning strategies and language proficiency: Investigating the relationship in Hong Kong. *Canadian Modern Language Review*, 55, 90-115.
- Cronbach, L.J. (1954). *Aptitudes and Instructional Methods: A Handbook for Research on Interactions*. New York: Invington Publishers/ Naiburg Publishing Corp.
- Dunn, R. & Kenneth, D. (1993). *Teaching Secondary Students Through Their Individual Learning Styles: Practical Approaches for Grade 7-12*. Boston: Allyn and Bacon.
- Ehrman, M. & Oxford, R.L. (1995). Cognition plus: Correlates of language learning success. *Modern Language Journal*, 79(1), 67-89.
- Green, J.M. & Oxford, R.L. (1995). A closer look at learning strategies, L2 proficiency, and gender. *TESOL Quarterly*, 29(2), 261-297.
- Kinsella, K. (1995). Understanding and empowering diverse learners in the ESL classroom. In J. M. Reid (Ed.). *Learning styles in the ESL/EFL Classroom* (pp. 170-195). Boston: Heinle & Heinle.

- Lappayawichit, R. (1998). *An investigation of English language learning strategies and their relation to the achievement of the first-year arts students at Chulalongkorn University*. Unpublished master's thesis (Applied Linguistics), Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.
- Mouly, G.J. (1973). *The Science of Educational Research*. New York: Van Nostrand Reinhold company.
- O'Malley J. M., & Chamot, A.U. (1990). *Learning Strategies in Second Language Acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Oxford, R. L. (1990). *Language Learning Strategies: What every teacher should know*. New York: Newbury House Publishers.
- Oxford, R. L., & Nyikos, M. (1989). Variables affecting choice of language learning strategies by university students. *Modern Language Journal*, 73, 291-300.
- Tianchai, R. (2012). *An Investigation on Motivation and Language Learning Strategies to Improve Critical Reading Employed by High and Low English Ability Students*. Unpublished master's thesis (Applied Linguistics), Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.
- Wenden, A., & Rubin, J. (1987). *Learner strategies in language learning*. Cambridge: PrenticeHall.